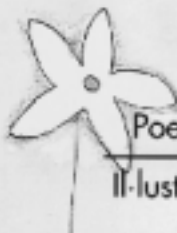

Versos al Sol

Poemes: Empar de Lanuza
Il·lustracions: Matilde Portalés

Paraules com carícies

Els textos d'Empar de Lanuza, juntament amb les il·lustracions de Matilde Portalés, construeixen un món tendre i acollidor d'animalets, dolços, flors i estels per apropar d'una manera alegre i juganera la lectura als més menuts.

No sé perquè m'agraden tant els llibres per a xiquets, tal vegada perquè em retrauen a la infància, estranya edat

on tot impressiona, on tot és possible, com, per exemple, que els animals parlen, que les persones volen i que les flors i els estels somriuen.

Els alegres protagonistes dels poemes d'Empar de Lanuza –i dels dibuixos de Matilde Portalés– són ratolins, peixets, oques, fades bones que preparen pastissos boníssims i monstres que fan cosquerelles al llit, però sobre tot, són xiquets i xiquetes envoltats de paraules que els acaronen i que els mostren un món tendre i acollidor: de mantega i ametlles, roselles i móres, romaní, roure i pi fosc.

Per a apropar els llibres als més menuts, res millor que un volum de poemes curts, senzills, que parlen del seu món –el llit, el bressol, la motxilla-os-

VERSOS AL SOL
 EMPAR LANUZA
 IL·LUSTRACIONS DE
 MATILDE PORTALÉS
 COL. «EL TRICICLE»
 TÀNDEM EDICIONS.VALÈNCIA, 2000

set, els bolquerets, l'escola, però també el camí, la lluna, el sol, el riu, el pont, la mar–; el ritme i la rima conver-

teix cada text en gairebé una cançó fàcil de repetir, fàcil de memoritzar i de convertir, d'aquesta manera, la lectura en un joc: «Jo tinc una barqueta / per a gronxar-te. / Quan vénen grans onades / vaig a salvar-te, / si en vénen de petites / vaig a espantar-te. / Jo tinc una barqueta / per a estimar-te.» El recorregut per les il·lustracions, àgils, lleugeres, joioses, amb moviment, de Matilde Portalés completa aquesta publicació que, sens dubte, agradarà a mares i fills. Llegint llibres com aquest, és possible que fins i tot els pares arriben a sentir-pensar que els animals parlen, que algunes persones volen i que, de vegades, les flors i els estels també ens somriuen.

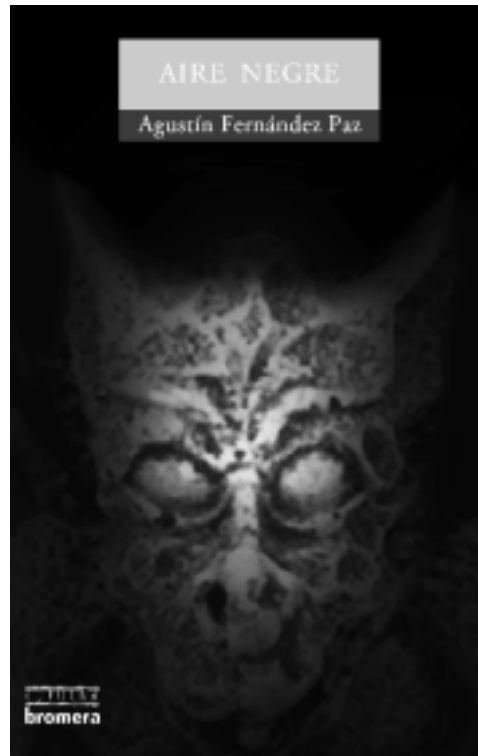
Arantxa Bea

Sabem què amaguen les ombres i els dimonis?

Dos dels darrers números de la col·lecció Espurna, de l'editorial Bro-
mera, indaguen en el món del que ens és desconegut perquè no
podem explicar-ho de manera racional, i per això ens fascina o ens
crea rebuig. Un territori privilegiat per al suspens.

ELS DIMONIS DE PANDORA
SILVESTRE VILAPLANA
COL. «L'ESPURNA»

AIRE NEGRE
AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ
TRADUCCIÓ DE JOSEP FRANCO
COL. «L'ESPURNA»

EDICIONS BROMERA. ALZIRA, 2000

Allò que trasbalsa les vides dels homes i les dones del segle vint, més enllà dels nous camins esperançadors de la ciència, són els esdeveniments on l'explicació científica fracassa. La major part dels éssers urbans racionals que poble la terra sacsegem el cap indiferents davant del món ocult, fins el dia que s'esdevé aquella situació, aquella mort, aquella ombra que de cap manera no s'expli- caria si no fóra per l'existència certa de les forces del maligne.

Les darreres novetats de Bromera a la col·lecció Espurna coincideixen en la lluita dels personatges racionals, primer, contra la creença en aquestes forces ocultes i, després, una vegada convençuts de la presència de quelcom estrany, coincideixen també en la lluita contra l'ésser o éssers desconeguts que malden per desviar-los la trajectòria vital.

Els dimonis de Pandora de Silvestre Vilaplana fou finalista del IV Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil. La trama s'esdevé a Alcoi: l'autor ens hi va dotificant la informació perquè esbrinem, junt amb els protagonistes, què hi tenen a veure alguns suïcidis amb el robatori d'una peça arqueològica –el *Plom d'Alcoi*– i de quina manera es pot aturar aquell encadenament de morts. «En aquesta empresa no es perd només la vida... sinó l'ànima. Si s'apoderen de la teua ànima passes a ser

un d'ells». I és que la mitologia grega, tan llunyana i sòbria, troba un lloc privilegiat per reparèixer a les muntanyes alcoianes, perquè... què és la caixa de Pandora? Qui la pot tancar? Curiosament, en una novel·la on els personatges són masculins, l'única presència femenina latent, Beatriu, serà la clau del desenllaç dels fets, un final que potser ens deixa al cos un desassossec terrible.

Aire negre, d'Agustín Fernández Paz, ha arribat ja a la segona edició. Un dels mestres per excel·lència de la literatura juvenil gallega enfronta en aquest cas la ciència mèdica, concretament la psiquiatria, amb les intuïcions ombrívoles de la Galícia profunda. Víctor, el jove metge que acaba de guanyar-se un lloc en una bona clínica de salut mental, vol trobar les causes que provocaren la neurosi de la seua primera pacient, Laura Novo, i que li han infringit uns estralls insalvables: es passa el dia a la cel·la escrivint insistentment el seu nom i es nega a obrir-se a l'exterior. La història de Víctor ens enganxa pel to de confiança del metge que veu com s'ensorren a trossos els vells axiomes, i la de Laura, pel que té de devastador haver de furgar uns fets passats que li han destrossat la vida.

Maite Insa

Un entranyable homenatge a Ferrer i Pastor

L'editorial Denes, dins de la seua col·lecció «Biografies», acaba de reeditar la corresponent al desaparegut lexicògraf valencià Francesc Ferrer Pastor. El llibre segueix la línia dels anteriors: amb molta il·lustració i amb un llenguatge planer i àgil pensat per a infants però per a ser llegit per adults.

FRANCESC FERRER PASTOR

VICENTA FERRER ESCRIVÀ

IL·LUSTRACIONS DE PILARÍN BAYÉS

COL. «BIOGRAFIES», NÚM 4

EDITORIAL DENES. PAIPORTA, 2001

Si l'equip que confecciona aquests petits documents biogràfics ho fa sempre amb serietat i rigor, en aquesta ocasió, per la seua vinculació amb el protagonista, pare de l'autora del text, Vicenta Ferrer Escrivà i del mateix editor Francesc Ferrer Escrivà, suma l'estima i el coneixement en profunditat. El llibre, per aquesta circumstància, es veu enriquit per xicotets detalls i anècdotes de les quals tan sols una persona molt propera està assabentada. S'hi conta quasi de primera mà el sacrifici personal i el compromís vital de l'home i del pare. El llibre ens mostra un Francesc Ferrer Pastor, en primer lloc, com un gran amant de la seua terra, i en especial de la seua comarca, la Safor, i del seu poble, la Font d'en Carròs. En segon lloc, com un home que és fet a si mateix, capaç de superar qualsevol dificultat i tragèdia personal, que té un compromís de fidelitat amb la seua llengua, un agitador cultural que s'implica en la societat civil valenciana amb l'objectiu de crear plataformes d'ús social per a una llengua reduïda exclusivament a l'ús familiar. I en darrer lloc, com la persona que ha creat una de les eines més usades pels valencians en el nostre aprenentatge de la llengua pròpia, el *Vocabulari Valencià-Castellà* i el *Diccionari Valencià*, sense oblidar, però, altres treballs com ara el *Diccionari de la rima*. Seguint la narració ens adonem dels

temps difícils que li va tocar viure a tota una generació de valencians que, des de la resistència i el compromís diari amb la cultura valenciana, van anar construint una obra per a un present de silencis i un futur incert. També t'assabentes que alguns dels personatges més valuosos de la llengua i la literatura dels valencians es guanyaven el jornal en la mateixa empresa, uns com a directors, Martí Domínguez, altres com a caps de redacció, Vicent Andrés Estellés, i altres com ara Francesc Ferrer Pastor de correctors; una empresa allunyada dels plantejaments d'aquests personatges. Misteris de la vida o estranyes estratègies de la política valenciana que a un pobre hortolà com sóc jo se li escapen.

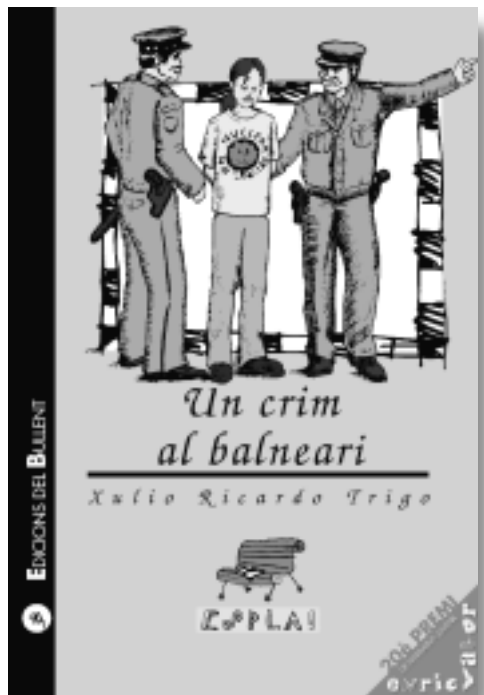
L'important d'aquest llibre és que dona testimoni als més joves de la trajectòria honesta i honrada d'un valencià que va decidir aportar el seu gra d'arena en la conservació d'un patrimoni cultural que ens pertany a tots, fins i tot a aquells que menys el valoren.

Per la importància del personatge, a aquesta biografia caldria que li haguera nascut un germà major destinat a un públic adult, potser en la mateixa editorial o en alguna altra, hi ha almenys una col·lecció que ara em ve a la memòria...

Manel Alonso i Català

Mort a la literatura valenciana

Aquesta última novel·la per a joves del prolífic Xulio Ricardo Trigo ha obtingut el XX Premi de Narrativa Juvenil Enric Valor, corresponent a l'any 2000, copatrocinat per l'Excel·lentíssim Ajuntament de Picanya i publicat per Edicions del Bullent.

UN CRIM AL BALNEARI

XULIO RICARDO TRIGO

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2001

La protagonista d'aquesta novel·la és una jove de quinze anys, Vicky Santescreus, que viu de manera més o menys tranquil·la en un balneari gestionat per la seua família: son pare –Valentí– i el seu germà major –a qui anomena Valen, suposem que per distingir-lo de Valentí. Això és així fins que el crim al·ludit al títol, l'assassinat de Hans Kristoff –un treballador de la central nuclear propera al balneari–, trasbalsa la quotidianitat de la família, converteix en sospitosos tant Valentí com Valen –sense distincions– i fa que ella s'haja d'encarregar del balneari pràcticament sola, només amb l'ajuda d'un parell d'empleades: l'aplicada Remei i la més aplicada –sobretot en certs sentits– massatgista Amalita. Naturalment, Vicky no es quedarà creuada de braços i, amb l'ajuda de dos enamoradissos púbers –Quim Costa i Josep Tresneda–, iniciarà una investigació paral·lela per descobrir l'autèntic culpable.

Sense ànim de desvetllar ni l'assassí ni el mòbil, només diré que és bastant graciós que aquesta novel·la haja estat publicada gràcies a un ajuntament. I és gairebé l'única cosa graciosa que té, perquè, tot i estar escrita de manera bastant «digna», reproduïx molts dels problemes

que pateix l'actual novel·la valenciana (juvenil o no). *Un crim al balneari* agafa un model conegut de sobres –el de la intriga amb protagonistes adolescents–, però això no és necessàriament negatiu: aquest model ha estat desenvolupat de manera excel·lent per altres autors –com ara Andreu Martín i Jaume Ribera. El problema és el desenvolupament lineal i pobre que en fa Trigo –l'únic enigma seriós que hi ha és l'assassinat, i la resolució és totalment decebedora per la manca de rigor argumental: se'ns presenta de cop i no gens lligada als esdeveniments anteriors. El fet que la novel·la estiga escrita de manera «digna» i que alhora mostre una trama tan allargassada i poc treballada fa pensar en altres obres de l'autor, com ara *La mort salobre*. I també fa pensar que potser Trigo té una manera de fer literatura (juvenil o no) tan discutible com habitual entre nosaltres.

Felip Tobar

Un tresor de la València medieval

El misteri de la lluna negra es desvetla a través d'una carta, un document d'origen medieval que Francesc Gisbert converteix en una història força engrescadora. Aquest relat, guanyador del II Premi Narrativa Juvenil 750 Aniversari Ciutat de Torrent 2000, ens proporciona un apassionant recorregut per la València del xv.

EL MISTERI DE LA LLUNA NEGRA

FRANCESC GISBERT

TABARCA. VALÈNCIA, 2000

Poques històries desperten tanta curiositat com aquelles que contenen un secret que el lector descobrirà, a mesura que s'endinse en el relat. La novel·la de Gisbert és una d'aquestes. El misteri que envolta l'amenaça de la lluna negra, ens transporta al carrer Cavallers de València, vora l'any 1499. Hi resseguiem les investigacions d'un vertader «gos perdiguer», un dels millors juristes del regne, en Jaume Lloris i una jove desperta, Elionor, que s'involucrarà en els fets més enllà del que el mateix Lloris puga sospitar.

La narració transcorre en forma de carta que Elionor, des de Nàpols, li envia a la seua filla, anys després d'haver ocorregut els fets, per explicar-li un secret, una història que va tindre lloc quan ella tenia quinze anys, a les darreries del segle XV, i que va ser el motiu d'haver d'abandonar València.

La lluna negra és la marca dels corsaris africans per distingir els traïdors i aquesta és la signatura d'una nota que han rebut un mariner, un mercader i un cavaller valencià. Tots tres amaguen un secret. Fa déu anys que van topar amb un vaixell que jeia al fons del mar a causa d'un atac corsari, l'Alquibla. Les bodegues hi contenen un munt de riqueses que aquests tres personatges, juntament amb un altre soci que és

mort, van amagar i tancar amb quatre claus, una per a cadascú. Ara que ha arribat l'hora d'obrir-lo, la lluna negra amenaça de mort si no lliuren les claus del tresor. En Jaume Lloris serà el més indicat per descobrir qui està al darrere d'aquelles notes.

Elionor, que ho ha escoltat tot, l'ajudarà a seguir les pistes d'un misteri que també ha despertat l'interès de l'Inquisidor Bru de Trèmol, àvid de riquesa. Tots dos recorreran el paisatge valencià d'aquella època, el castell d'Alfons d'Ixe, les alqueries, la llotja de mercaders, el carrer de cavallers, el de teixidors, entre d'altres, per esbrinar la veritat.

Mentre en Jaume investiga, Elionor coneixerà una família de mudèjars, serà interrogada i amenaçada per la Inquisició i anirà endinsant-se en la trama, tot prenent més protagonisme que el propi en Jaume Lloris.

No passa desapercibuda la riquesa del lèxic i l'estil descriptiu i suggeridor de Gisbert que, a més a més, tria com a personatge aventurer una xiqueta desperta, amb un caràcter decidit, sense por i amb una formació que trenca tots els esquemes d'una dona de l'època.

Ana Gimeno

Navegar en el temps

Un nou segle està a punt de nàixer i son pare el Temps i sa mare la Història esperen impacients la seua arribada. Aprofiten per a explicar conceptes tan senzills com els que componen la gran família del temps, amb els anys, els dies, les hores, etc.

EL SEGLE MÉS NOU DEL MÓN

TERESA DURÁN

IL·LUSTRACIONS DE MONTSE GISBERT

TÀNDEM EDICIONS. VALÈNCIA, 2000

Quan es tracta d'un llibre d'aquestes característiques el verb *llegir* sembla ser sobrer. En realitat podríem parlar de *navegar* a través de les planes que mostren un univers tan particular com indescriptible. La unió de dues veteranes de la literatura infantil no podia donar més que una petita joia que ha de ser assaborida amb la preparació d'un gran gourmet. El text de Teresa Durán serveix de pretext a Montse Gisbert per a crear una obra d'art molt personal que arreplega materials de diversa factura. Les fonts d'inspiració són realment diverses. Gisbert utilitza la fotografia periodística i els retrats de família d'ambientació diversa però amb una clara predilecció per la fotografia d'època. També apareixen ací i allà fragments de mapes o dibuixos divuitescos d'edificis o de carrets de bebé. Hi ha una presència important de personatges famosos del cinema i de la política del segle xx i algunes imatges furtades directament del barroc italià. Però la base del seu dibuix és, sens dubte, de collita pròpia. Novament, ens sorprén amb una morfologia innovadora que, en aquest cas, pren com a base el rectangle i una angulació del dibuix que recorda clarament la dels infants quan miren cap a les cares dels adults. Els personatges

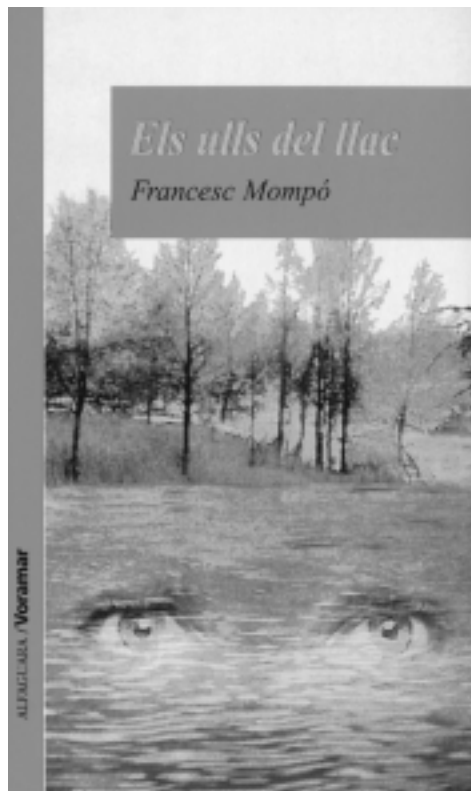
resulten molt atractius tot i que mantenen una gran senzillesa en les seues formes i colors. De fet, una basa important és la del color. Tot i estar adreçat a un públic neolector o, fins i tot, no lector, Gisbert no abusa dels colors primaris i els difumina en una paleta rica de matisos.

A pesar que la il·lustració és predominant en aquest llibre, també hem de fer referència al text de Teresa Duran qui articula intel·ligentment un discurs sobre el temps i la complexitat que suposa la seua divisió. Evidentment, la concepció del temps cronològic apareix molt tardanament en el procés evolutiu de l'infant, però és interessant donar resposta a les preguntes que circulen sobre aquest de la millor manera possible. El llibre inclou una part final més pròpia de un llibre de text que d'una meravella de formes, colors i conceptes com la que estem descrivint. Possiblement, primen criteris editorials i no es pot retraure ja que sobretot s'ha d'aplaudir la valentia de les editores de fer eixir al mercat aquest tipus de materials.

Xavier Mínguez

La màgia de l'escriptura

Francesc Mompó combina, en la seua primera novel·la, els ingredients arquetípics d'una narració juvenil *sui generis*, és a dir, sexe, motos, brega, festa, amor, estudis, relacions familiars, etc, amb una reflexió sobre el procés de construcció narrativa que pot resultar interessant per a un jove lector:

ELS ULLS DEL LLAC

FRANCESC MOMPÓ

VORAMAR/SANTILLANA. VALÈNCIA, 2000

A Carles no li ha anat molt bé el curs que ja és a punt de finalitzar tot i que no és mal estudiant... quan vol. La seua preocupació vital és estrenar-se quan abans millor –és a punt de fer déssset anys!– i pensa que amb la seua amiga Núria, companya de colla i classe, no hi arribarà fins el final, tot i que es desvia per ell.

Conscient de la seua qualitat de protagonista en la novel·la, no s'està d'increpar l'escriptor que l'ha construït i de reivindicar-li'n solucions a la seua cabòria vital o recriminar-li certes situacions incòmodes en què es veu immers. L'escriptor, tanmateix, no s'està de fer valdre la seua llibertat de fer i desfer i, fins i tot, planteja fins a quin punt domina totalment el procés de construcció narrativa.

Enmig d'aquest estira i arronsa hi apareix un enigmàtic somni d'esquitxos freudians –els misteriosos ulls del llac que martellejarà Carles al llarg de la història. La interpretació d'aquest somni en serà la clau que determinarà la realització –o no– de la necessitat vital de Carles. Enigma que vindrà reforçat per la concessió que li fa l'escriptor al protagonista: l'aparició sobtada d'un nou personatge –Lluís, reservat i també enigmàtic– que prepararà la cerimònia ancestral la nit de Sant Joan a la platja de

la Malva-rosa i que ajudarà el nostre jove protagonista a descobrir, per ell mateix, la força de l'amor.

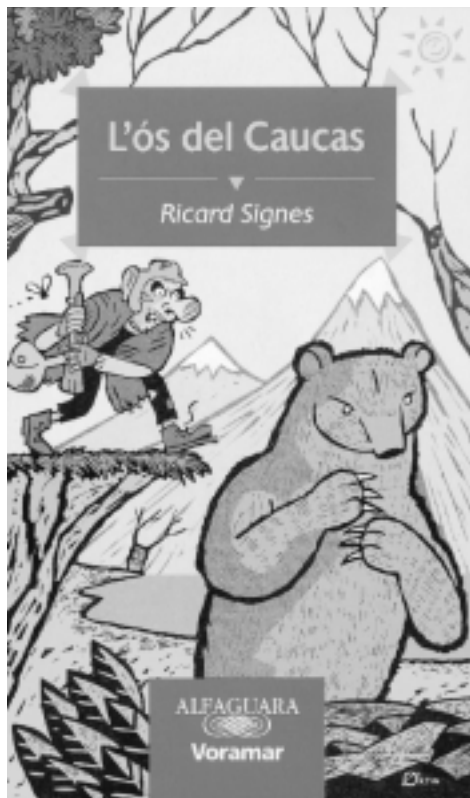
Fins aquí la part més interessant de la novel·la, on s'entremesclen forçosament escenes de la vida quotidiana d'un adolescent i de la seua colla, amb les bregues a les discoteques, els petits conflictes i moments de felicitat casolans, les mentides al tutor sobre les fugines, la preocupació pels exàmens finals, etc. Tot això a través, fonamentalment, del diàleg dels personatges que fa suficientment àgil la lectura.

Una novel·la que, a més, no està exempta de certa càrrega pedagògica sobre el comportament juvenil –de temes transversals si voleu– i que pot desvetllar la màgia de l'escriptura a qui n'estiga mínimament interessat. No debades és un professor i escriptor que n'és l'autor.

Marc Candela

Salvem els óssos

Un ós que viu feliç en un bosc solitari del Caucas veu interrompuda la seua calma quan un caçador tracta de fer-se amb ell per tal de vendre'l. L'ós és capturat i passa per diverses aventures fins que recupera la seua llibertat gràcies a la bondat dels seus darrers propietaris que el tornen a la natura.

L'ÓS DEL CAUCAS

RICARD SIGNES

IL·LUSTRACIONS CARLOS ORTÍN

VORAMAR, VALÈNCIA, 2000

Aquesta història que presenta Vora-mar-Alfaguara, està clarament lligada a la preocupació per la natura que es viu en l'actualitat i que es tracta de transmetre per diversos mitjans als infants. En aquest cas, Ricard Signes ens proposa una metàfora sobre la cacera i la captivitat dels animals (circs, zoos, etc) i les funestes conseqüències que comporta per al medi ambient. Signes també fa una darrera reflexió en forma de diàleg entre avi i nét que, amb tota la forma d'una moralitat (ecològica en aquest cas), els recorda quin ha de ser el seu comportament. L'obra està escrita en vers i, tot i que defuig la rima consonant, no deixa de caure en un ritme que, francament, no aporta gran cosa a la història. Com molts autors han ressenyat, la utilització del vers és realment una tècnica complexa quant a la literatura per a infants es refereix i és necessari un treball sistemàtic sobre les paraules que trobem a faltar en certa mesura en aquesta obra. A *L'ós del Caucas* també apareix algun tòpic que dissortadament li treu valor al llibre. És el cas de la il·lustració dels firers, clarament abillats com a gitanos cosa que, sumat a algunes referències del text, abunda en l'estereotip que circula en referència a aquest col·lectiu. No obstant això, el llibre té una quali-

tat notable, encara que pese massa l'educació ambiental. Signes demostra una considerable habilitat en el maneig de la llengua i dóna solucions intel·ligents a l'estructura poètica de la història. En quant a la il·lustració, comentar l'atractiu de les línies d'Ortín que juga en ocasions amb els negatius i les metàfores i que constitueix un bon complement al text. L'entrada de Ricard Signes al món de la literatura infantil valenciana és sens dubte una bona notícia.

Xavier Mínguez

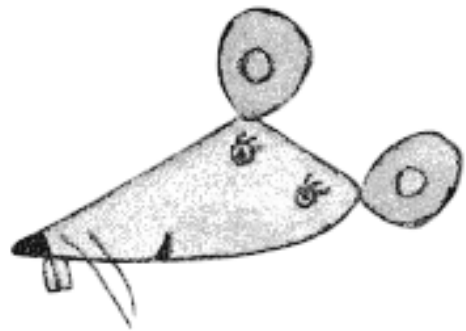

La rateta que col·leccionava col·leccions és un llibre profundament senzill i amable dirigit principalment a aquelles criatures que encara conserven la innocència que des de sempre ha caracteritzat la infantesa més tendra. La història que s'hi narra s'assembla molt a la de les contalles populars de tradició oral que s'han transmés de generació a generació (de boca a orella) fins a arribar als nostres dies. De fet, les coincidències entre *La rateta que col·leccionava col·leccions* i la literatura de caire popular es fan evidents des de les primeres ratlles, la qual cosa no ens hauria d'estranyar, perquè, com tothom hauria de saber, la literatura infantil i juvenil actual es nodreix de l'immens món imaginari de la rondal·lística tradicional. Es tracta, per tant, d'un d'aquells contes amb innegables ressonàncies populars que els pares solen explicar o llegir als fills abans d'anar a dormir. De totes maneres, la senzillesa dels textos i les il·lustracions que els acompanyen fan de *La rateta que col·leccionava col·leccions* una lectura apta per a xiquets i xiquetes que tot just comencen a llegir d'una manera més o menys fluïda.

D'altra banda, aquesta faula infantil ambientada en un bosc (un dels espais

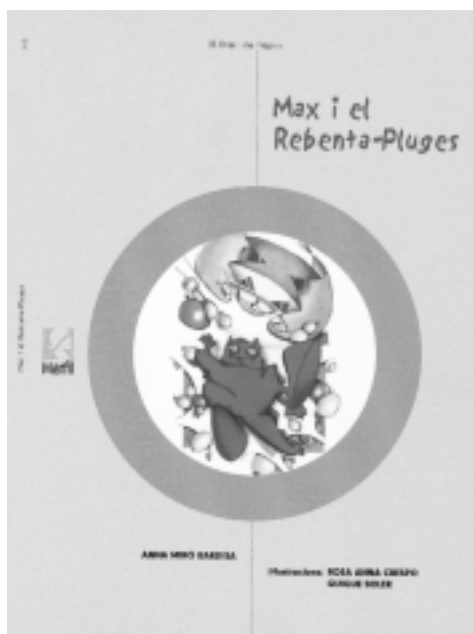
on habitualment transcorre l'acció de les històries populars) i protagonitzada per una rateta (un personatge que ens remet a un grapat de contes tradicionals) té una estructura clàssica d'inici, nus i desenllaç. De primer, ens presenten la protagonista i ens introdueixen en el seu món quotidià: la seua casa i els bosc, després apareixen els personatges secundaris i es planteja una situació inusual que, finalment, es resoldrà d'una manera satisfactòria per a tots. I tot amb la finalitat d'ensenyar als xiquets i les xiquetes d'una manera entretinguda i divertida com s'han de demanar les coses: digueu per favor, per favor!

Sergi Verger

Contes fantàstics

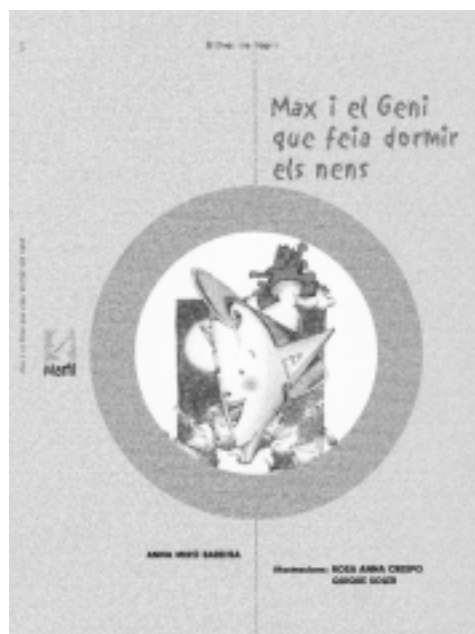
Max és un drac que viu al país de la fantasia juntament amb les Set Sàvies i Magda, la seua companya d'aventures. En la primera d'aquestes aventures, han d'aconseguir que torne a ploure. En la segona, tots dos han de trobar qui està furtant els somnis als infants de tot el món.

MAX I EL REBENTA PLUGES

ANNA MIRÓ

IL·LUSTRACIONS DE ROSA ANNA CRESPO I QUIQUE SOLER

MAX I EL GENI QUE FEIA DORMIR ELS NENS

ANNA MIRÓ

IL·LUSTRACIONS DE ROSA ANNA CRESPO I QUIQUE SOLER

MARFIL.ALCOI, 2001

L'editorial alcoiana Marfil ha decidit de reeditar aquests dos llibres d'Anna Miró amb les il·lustracions de Rosa Anna Crespo i Quique Soler. És, sens dubte, senyal que han funcionat correctament en el mercat, però també ho és de la decisió de les editorials valencianes de fer front a l'edició de materials a pesar del cost que el suport físic els impose. En aquest cas ens trobem amb un parell d'històries amb una temàtica poc freqüentada en la literatura infantil valenciana. Ens referim a la literatura de l'absurd que esguita bona part de les planes d'aquestes històries. D'entrada, la presència d'un drac i la seua amiga que solucionen diversos problemes que apareixen al món de la fantasia, no és gaire original. Tampoc l'aparició de personatges de les rondalles tradicionals en companyia d'altres més innovadors. Allò més colpidor és el pas d'unes escenes a altres i l'aparició sobtada dels personatges. Massa sobtada a voltes, ja que seria d'agrair, si més no, una separació per capítols. En tot cas, la frescor d'aquests contes d'inspiració clarament fantàstica es respira entre línies i fan molt agradable la lectura. Tot i així, les històries resulten en ocasions massa embolicades i s'abusa de les solucions precipitades i, per què no dir-ho, d'un punt de violència gratuïta.

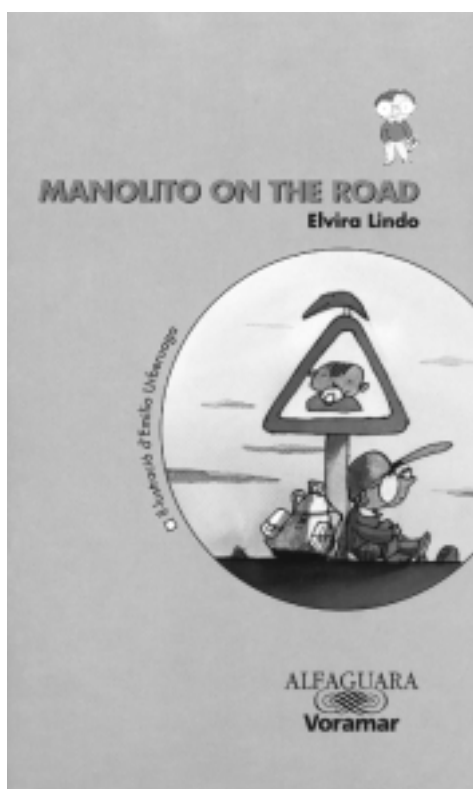
Respecte a les il·lustracions, no és la primera volta que trobem aquest tàndem de Crespo i Soler que constitueixen un equip molt fructífer. La predilecció per les línies corbes, l'angulació en perspectiva de les figures i la tria de formes impossibles per als objectes quotidians: ulleres triangulars, nassos rectangulars, finestres gaudianes... converteixen les il·lustracions en un motiu important per a aturar-se en la lectura.

Únicament, ens agradaria assenyalar els nombrosos col·loquialismes que apareixen novament a la reedició i que no han estat subsanats. Amb un estàndard valencià en vies de consolidació és, com a mínim sorprenent, que una editorial no tinga una cura exquisita en la presentació dels seus materials.

Xavier Mínguez

Manolito quatre ulls

A «Carabanchel Bajo», un dels barris més importants d'Europa segons el protagonista, viu la família de Manolito Quatre Ulls. Una traducció valenciana de la popular criatura d'Elvira Lindo ens acosta al peculiar sentit de l'humor d'aquest xiquet.

MANOLITO ON THE ROAD

ELVIRA LINDO

TRADUCCIÓ D'ANTONI SORIANO

VORAMAR. VALÈNCIA, 2000

El conegut personatge Manolito Gafotas, convertit en *Manolito Quatre Ulls*, torna a l'atac amb aquesta *road movie* il·lustrada, que s'inicia al seu barri, Carabanchel. L'autora, Elvira Lindo, s'ha consagrat com una de les millors creadores d'històries infantils de l'Estat espanyol, en els últims anys. Fa poc ha donat també el salt al cinema: primer, amb una exitosa adaptació del seu *Manolito Gafotas* (que partia d'aquest *Manolito on the road*), i recentment amb el guió de *Plenilunio*, d'Imanol Uribe (un drama policíac per a adults).

Aquesta traducció valencianíssima ajudarà els lectors més menuts a situar-se en un pla diferent al que ens té acostumats la literatura infantil en valencià: l'innocent protagonista (i narrador) desprén una ironia i un cinisme encisadors i l'escola deixa de tenir importància argumental. Amb aquest llibre l'infant pot anar descobrint alguns recursos literaris com la narració en segona persona, la inserció d'altres històries dins un relat més ample i, sobretot, l'humor i un estil espontani que resulten molt atractius, d'una banda pel propi caràcter informal –gairebé oral– de la narració i, d'una altra, per l'encert de la traducció, que escull un registre col·loquial i molt proper a la realitat valenciana (expressions com

«seguit seguit», mots com «hui», «xicoteta» o la simple situació espacial a la Malva-rosa). Cal dir, també, que el *Manolito* compta ja amb una certa popularitat, i el fet que els llibres de Elvira Lindo conformen una sèrie, amb els mateixos personatges, ajuda a entendre millor tot allò que el protagonista ens conta, a seguir-li la pista en altres llibres i a tenir una imatge molt més clara –especialment si hem vist la pel·lícula– de l'univers Manolito.

Joan Manuel Matoses

Des de ben menuts

En els contes de Pau i Laia els xiquets i les xiquetes hi trobaran explicades situacions quotidianas que podran identificar amb el seu propi món. Els textos i les il·lustracions que els acompanyen són fàcilment assimilables i ajuden a fomentar l'hàbit lector.

SOM PAU I LAIA

ADELINA PALACÍN I ASSUMPTA VERDAGUER

IL·LUSTRACIONS DE PILARÍN BAYÉS

COL. «PAU I LAIA»

LA NOSTRA FAMÍLIA

ADELINA PALACÍN I ASSUMPTA VERDAGUER

IL·LUSTRACIONS DE PILARÍN BAYÉS

COL. «PAU I LAIA»

BULLENT. PICANYA, 2000

En els contes de Pau i Laia, els textos, entenedors i enginyosos, han estat elaborats amb la intenció última de fomentar, o millor encara consolidar, els hàbits de lectura d'una manera senzilla i entretinguda, com si formés part d'un joc infantil. I les il·lustracions que els acompanyen, clares i atractives, n'afavoreixen la comprensió convertint

ELS ONCLES VOLEN ADOPTAR UN XIQUET

ADELINA PALACÍN I ASSUMPTA VERDAGUER

IL·LUSTRACIONS DE PILARÍN BAYÉS.

COL. «PAU I LAIA»

se en un complement essencial de les històries narrades. Els relats protagonitzats per aquesta parella de germans, per tant, tenen la facultat d'assumir i dur a terme una funció doblement positiva per a les criatures. D'una banda, constitueixen un entreteniment divertit i plaent gràcies al vessant lúdic de la literatura infantil, i de l'altra, es presenten com un instrument ex-

traordinàriament útil per a educar els infants, ensenyar-los al llenguatge i infondre'ls el plaer de la lectura.

A més a més, les autores dels textos, Adelina Palacín i Assumpta Verdaguer, són totes dues mestres d'educació infantil i primària, i ja fa anys que es dediquen a la creació de contes i textos per a l'ensenyament de la llengua, tot basant-se en la seua experiència com a professionals de l'ensenyament. No hi ha cap mena de dubte que les autores coneixen de primera mà el món dels infants i, per tant, els seus textos en són un reflex fidelíssim.

Així doncs, els tres primers números de Pau i Laia (*Som Pau i Laia, La nostra família, i Els oncles volen adoptar un xiquet*), se sumen al gran nombre de treballs destinats a xiquets i xiquetes que, des de fa uns anys, omplien els prestatges de les llibreries dels pares que es preocupen per l'educació dels seus fills.

Sergi Verger

El balneari dels desgavells

Pasqual Alapont (Catarroja, 1963) és llicenciat en Història i autor de més d'una desena d'obres de narrativa i de teatre per al públic jove i acaba d'aconseguir el Premi Edebé de Literatura Infantil i Juvenil amb *L'ovella negra*, obra que es publicarà aviat en les quatre llengües oficials de l'estat.

UN ESTIU SENSE FRANCESES

PASQUAL ALAPONT

MARJAL, VALÈNCIA, 2000

La literatura infantil i juvenil es troba en un bon moment, la qual cosa assegura un gran nombre de lectors per al futur, sobretot perquè aquests llibres tenen com a destinatari principal el jove. D'altra banda, si aquest tipus de literatura és tan seguida no és per una qüestió de sort, sinó gràcies a l'alta qualitat narrativa –tot i que sovint rau en esquemes organitzatius senzills amb una estructura narrativa treta del folklore basada en proves a superar per tal d'aconseguir l'objectiu previst– i, a més, gràcies també a l'habilitat d'escriptors com Pasqual Alapont Ramon que, lluny de considerar llurs lectors com inexperts, presenten obres intel·ligents i divertides.

Un estiu sense franceses se centra en el balneari d'Aiguacalda, definit als pamflets publicitaris com «un reducte de placidesa, el paradís de l'avorriment», que esdevindrà per l'Arnau Sepúlveda, el jove protagonista que el visita acompanyat dels seus pares, un veritable espai d'aprenentatge amorós, ja que davant d'aquest passen un bon grapat de personatges d'edat provec-ta, cosificats o animalitzats pel seu punt de vista crític i ridiculitzador, que proporcionen comentaris hilarants per no acabar. L'Arnau troba en Benjamí, un ancià amical però engrescador, un amic i un confident amb el qual passar l'estona, tot i que al jove el que més

el sedueix és enamorar una xica de la seua edat, Carla. Però les coses no comencen bé des que s'enceta la relació entre tots dos joves i, llavors, l'Arnau haurà de millorar l'estratègia per aplegar al cor de la jove Carla. Aleshores, el «rotllo estiuec» es converteix en una obsessió i el personatge principal ha de vèncer un seguit d'inconvenients per tal d'aconseguir l'èxit que té previst el seu projecte amorós. Arnau, és cert, compta amb personatges que l'ajuden, com Benjamí –curiosament, per contradir el seu referent onomàstic, el més vell–, però, capficat en l'amor, no s'estalviarà d'embolicar-se en conflictes inesperats i sorprenents. Amb tot, cal advertir el lector que, si no riu amb aquesta novel·la de Pasqual Alapont Ramon, potser caldrà que s'ho faci mirar, perquè l'autor de Catarroja demostra el seu mestratge a l'hora de provocar situacions en què sobretot el protagonista es veu superat per les circumstàncies que l'envolten i, pàgina sí pàgina també, esdevé centre de les rialles, tot i que, finalment, no tot caurà en orris.

Pasqual Mas